

Trele

morele

Numer 11, wrzesień - listopad 2019

Szkoła Podstawowa nr 19 w Toruniu

Drodzy Czytelnicy,

nadeszła najwyższa pora, żeby poświęcić trochę miejsca naszemu rodzinnemu miastu. 18 stycznia 2020 roku będziemy obchodzić 100 lecie powrotu Torunia do Polski.

Toruń od strony Wisły - linoryt wykonany przez uczniów gimnazjum pod opieką p. Aliny Binnebesel

W „Trelach Morelach” znajdziemy zwięzły opis wydarzeń z tamtych odległych dni. Trudno oddać w kilku słowach entuzjazm i nadzieję, które stały się udziałem polskich mieszkańców Torunia w oczekiwaniu na przybycie polskiego wojska. Za to możemy spróbować sobie wyobrazić, w jaki sposób

torunianie informowali się o ważnych wydarzeniach i jak wyrażali swoją radość.

W gazetce znajdziemy małą próbkę gwary toruńskiej. Inny tekst uświadomi nam, jak ważną postacią był i jest dla Torunia Mikołaj Kopernik. Z kolei wielu z nas na pewno zadziwi wielość i różnorodność dyscyplin sportowych uprawianych przez torunian. Być może ktoś po raz pierwszy usłyszy o położonym w centrum naszego miasta rezerwacie leśnym oraz o powodach, dla których dzikie zwierzęta chętnie przeprowadzają się do miast? Zmierzając do rezerwatu minimy kilka ciekawych figur zdobiących toruńską starówkę, z którymi związane są mniej lub bardziej prawdziwe historie. O nich również przypominamy sobie w tym numerze „Treli Moreli”. A w naszym gazetkowym wywiadzie rozmawiamy o przeszłości, ale i o planach na przyszłość tworzonych w Miejskiej Pracowni Urbanistycznej. Naszą wiedzę o Toruniu możemy sprawdzić rozwiązując krzyżówkę. Zapraszamy do lektury artykułów oraz do poszerzania wiedzy o naszym pięknym mieście!

Redakcja

Wydarzenia

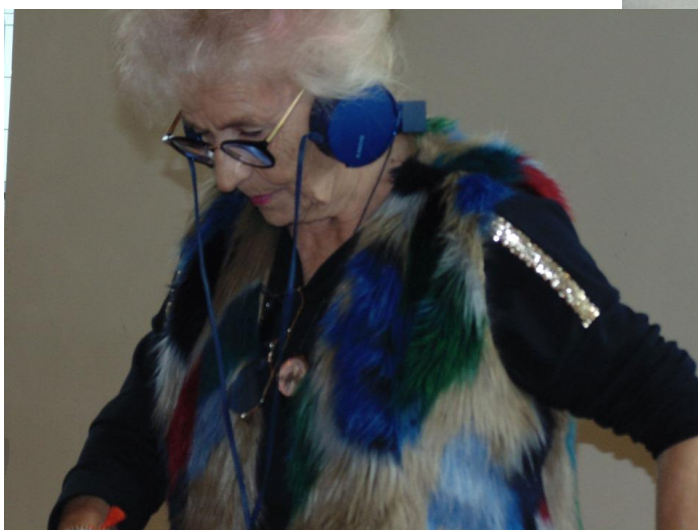
Narodowe Czytanie

We wrześniu postanowiliśmy przyrzeć się bliżej czterem spośród ośmiu nowel wybranych do akcji „Narodowe Czytanie”. Słuchając, czytając, przedstawiając i oglądając spędziliśmy godzinę bogatą we wrażenia literackie i artystyczne.

DJ Wika

Również we wrześniu gościła u nas DJ Wika czyli Pani Wirginia Szmyt. Jest najstarszą didżejką w Polsce, a może i na świecie. Oj, była niezła zabawa!

Podsumowanie akcji "Bohaterom"

Po raz drugi klasy 4-8 uczestniczyły w ogólnopolskiej kampanii mającej na celu upamiętnienie i uhonorowanie bohaterów Powstania Warszawskiego. Każdy uczeń samodzielnie wykonał i wypisał kartkę dla Powstańcy. Powstało 67 przepięknych kartek.

7 października 2019 r. spotkaliśmy się, aby przypomnieć sobie niektóre fakty związane z Powstaniem Warszawskim. Minutą ciszy upamiętniliśmy Bohaterów, którzy walczyli o wolną Polskę.

POROZMAWIAJMY ...

O stuletniej historii oraz o przyszłości naszego miasta rozmawiamy z panem Markiem Porczykiem, architektem-urbanistą, kierownikiem zespołu projektowego w Miejskiej Pracowni Urbanistycznej.

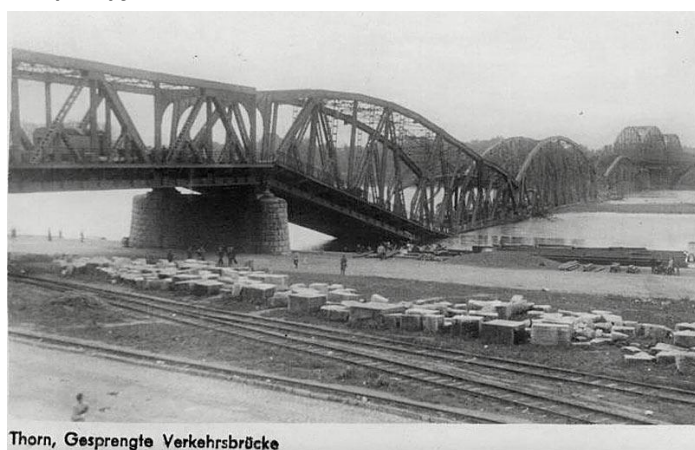
Trele Morele: Czy Toruń był dużym miastem w 1920 roku, czyli w roku odzyskania niepodległości?

Marek Porczyk: W 1920 Toruń był miastem średniej wielkości. Bardzo szybko rozrastał się w następnych latach, ponieważ został stolicą ówczesnego Województwa Pomorskiego i to był główny czynnik miastotwórczy. Dziesięć lat później Toruń był ósmym miastem w Polsce.

T.M.: Czy w czasie obydwu wojen światowych Toruń został mocno zniszczony przez działania wojenne?

M.P.: Toruń miał szczęście i nie został zniszczony. Jest to niesamowite, ponieważ zawsze był silną twierdzą, której zdobycie powoduje z reguły całkowite zniszczenie miasta. Oprócz Torunia na Pomorzu były inne duże twierdze, więc w czasie I wojny nieprzyjaciel nawet nie zamierzał ich atakować. Z początku wojny znany jest tylko epizod, że na wieść o pojawieniu się Kozaków w Złotorii i Kaszczorku - działa największego toruńskiego Fortu I otworzyły ogień. Brak danych o stratach wśród nieprzyjaciela, natomiast zabito dwa żrebaki w stajni...

Podczas II wojny światowej zniszczenia wywołały naloty niemieckie i trzy wielkie eksplozje: dwukrotnie planowo wysadzono toruńskie mosty przed nacierającym nieprzyjacielem, a pod koniec wojny przypadkowo wybuchł pociąg z amunicją niszcząc wielki browar i całe centrum Podgórze.

Okupanci niemieccy chcieli bronić się w mieście do końca. Wojska radzieckie nie zaatakowały jednak twierdzy, tylko otoczyły ją, odcinając im odwrót. Walki toczyły się tylko o Wrzosa, potem garnizon niemiecki uciekł z twierdzy przebijając się na północny zachód. Taki splot wydarzeń uratował miasto przed zniszczeniem.

T.M.: Które osiedle jest obecnie w Toruniu największe?

M.P.: Nadal osiedlem tym jest Rubinkowo, chociaż już nie rozrasta się. Obecnie zaś dynamicznie rozwija się osiedle JAR, zaplanowane w naszej Pracowni.

T.M.: Czy w naszym mieście powstanie trzeci most i ewentualnie gdzie?

M.P.: Już w planie zabudowy z 1935 roku wyznaczono aż 4 miejskie mosty. Oprócz obecnie istniejących 2 mostów planujemy jeszcze 2 mosty w lokalizacjach: na przedłużeniu ul. Szosa Okrężna na południe w kierunku Małej Nieszawki oraz na przedłużeniu osi ul. Waryńskiego. Kiedy mosty te powstaną - znacznie poprawi się sprawność jazdy po mieście.

T.M.: Czy planuje się w Toruniu nowe obiekty kulturalne, rekreacyjne, parki itp.?

M.P.: Tak, są one istotne dla polepszenia jakości życia w mieście, więc planujemy wiele nowych obiektów rekreacji, kultury i parków, np.: teren zieleni i rekreacji na Jordankach z nowym miejscem dla festiwalu Camerimage, rewitalizację (odnowę) terenów zieleni wokół Stawu Kaszownik, parku „Glazja” przy ul. Waryńskiego i Forcie Jakuba, nowy park na osiedlu JAR oraz wiele obiektów rekreacji, jak siłownie zewnętrzne i letnie baseny „pod chmurką”.

T.M.: Czy istnieją chodniki, które pochłaniają smog?

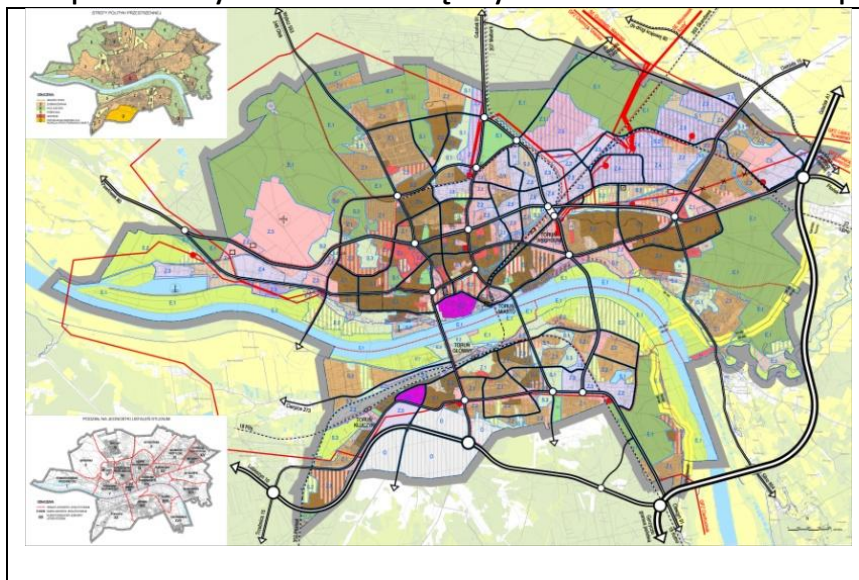
M.P.: Taki eksperymentalny chodnik powstał przy rondzie Daszyńskiego w Warszawie, kolejny o długości 150 m powstanie w Krakowie przy ul. Pawiej. Będzie rozkładał szkodliwe związki azotu pochodzące ze spalin samochodowych. Wykorzystanie nowych technologii w ochronie środowiska jest obecnie modne (np. wieże antysmogowe) - jednak trzeba pamiętać, że w największym stopniu to duże drzewa liściaste oczyszczają powietrze ze spalin. Zmiany klimatu (w tym długotrwałe susze) bardzo szkodzą drzewom i wspólnym naszym celem jest, aby przybywało naturalnej zieleni w mieście, a ubywało pojazdów spalinowych.

T.M.: Jak będzie wyglądał Toruń za 20 lat, jeżeli wszystkie obecne plany udałoby się zrealizować?

M.P.: Jako urbaniści planujący przyszłość naszego miasta widzimy je pięknym, nowoczesnym, atrakcyjnym dla turystów i przyjaznym mieszkańcom, ale równocześnie nie możemy być tak pewni naszych wizji. Zmiany zachodzące we współczesnym świecie są dynamiczne i nie do przewidzenia, stwarzają też liczne zagrożenia obecnie i w przyszłości. Sądzę, że Toruń będzie rozwijał się mądrze, czyli w sposób zrównoważony. Gdy patrzę na przebieg granic miasta, np. na mapie Studium Torunia - to widzę kształt słonia. To bardzo mądre, silne i długowieczne zwierzę...☺

T.M.: Bardzo dziękujemy za rozmowę!

(Notowała I.L.)

Powrót Torunia do Macierzy

Traktat wersalski z 1919 r. przesądził o tym, że Toruń znajdzie się w granicach odrodzonej po I wojnie światowej Polski.

Władzę w mieście sprawowali wtedy Niemcy.

W 1920 r. Pomorze zaczęli wyzwalać Polacy pod wodzą gen. Józefa Hallera.

18.01.1920 r. wojska polskie reprezentowane przez płk. Stanisława Skrzyńskiego wkroczyły do Torunia. Dowódca w pokojowy sposób przejął władzę z rąk nadburmistrza Hasse i przekazał ją doktorowi Ottonowi Steinbornowi, komisarycznemu prezydentowi miasta powołanemu przez polski rząd. Na ulicach Torunia powiewały biało-czerwone flagi.

21 stycznia do Torunia przybył osobiście gen. Haller, dowódca Frontu Pomorskiego, a wcześniej Błękitnej Armii.

Mieszkańcy powitali go na Dworcu Toruń-Miasto. Generał konno wraz z

orszakiem przejechał na Rynek Staromiejski i złożył wieniec pod pomnikiem Kopernika. Następnie przemawiał do torunian z balkonu ratusza: "Serdeczne dzięki wam od wojska polskiego za świetne powitanie, które wskazuje, że tu była, jest i będzie tylko Polska".

18.01.2020 roku minie setna rocznica powrotu naszego miasta do Polski.

Beata Glazińska

Niezły jubel¹

Kto w Toruniu mieszkał, nie tylko jadał toruńskie pierniki, ale i mówił po toruńsku. Gdyby wehikuł czasu przeniósł nas o sto lat w przeszłość, mielibyśmy być może małe problemy ze zrozumieniem naszych przodków. Bo co byśmy zrobili, gdyby ktoś powiedział nam, że dzisiaj lepiej ubrać jaczkę² i zabrać drachel³? W szkole trzeba było dbać o dobre cenzurki⁴, żeby nie zostać siedzieć⁵. Za to zakupy odbywały się całkiem ekologicznie, często z użyciem własnych kanek⁶ i bojtelków⁷.

No jo⁸, nie byłoby nam łatwo. Dlatego proponujemy naszym czytelnikom mały test ze znajomości gwary toruńskiej. Odpowiedzi znajdziecie na stronie 12 gazetki.

Co oznaczały następujące słowa:

- 1) byksa
- 2) rukzak
- 3) Gwiazdor
- 4) sznek z glancem
- 5) fyrtel
- 6) laczki
- 7) lufcik
- 8) lofrować
- 9) zakietować
- 10) ryrać

Słynny toruński „grzybek”

(Źródło: https://nowosci.com.pl/quiz/3485,gwara_torunska;
https://torun.naszemiasto.pl/quiz/6072,gwara_torunska oraz znajomi torunianie) I.L.

¹ Jubel – zabawa

² Jaczka - kurtka

³ Drachel - parasol

⁴ Cenzurki – oceny

⁵ Zostać siedzieć – powtarzać klasę

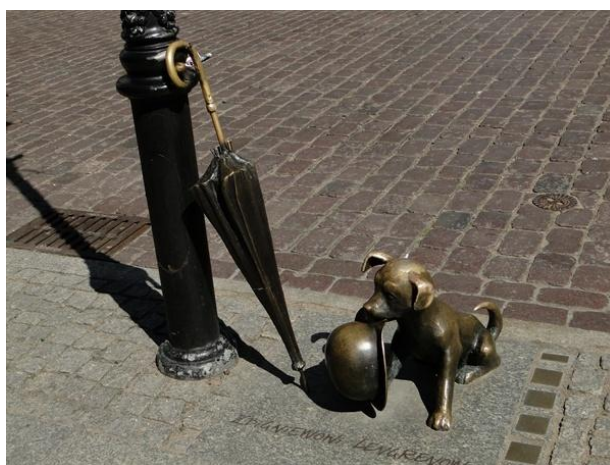
⁶ Kanka – metalowy dzbanek z rączką, np. na mleko

⁷ Bojtelek - woreczek

⁸ Jo - tak

Toruńskie pomniki i rzeźby

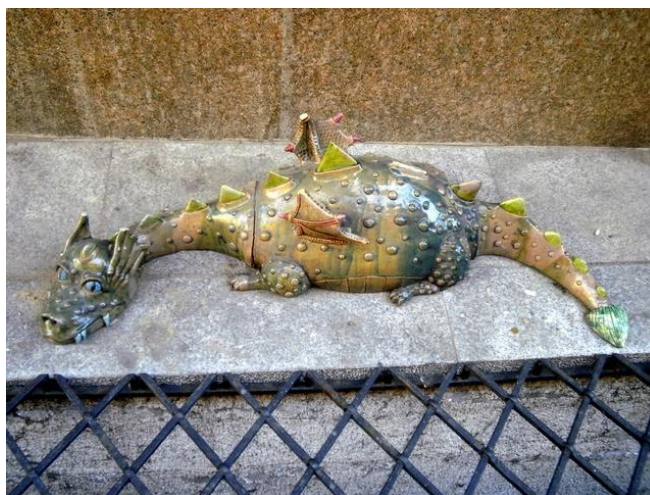
1. **Pies Filuś** - pomnik zlokalizowany jest w północno-wschodnim narożu Starego Rynku, w miejscu gdzie zaczyna się ulica Chełmińska. Piesek w pysku trzyma melonik swojego pana profesora Filutka oraz pilnuje jego parasola, opartego o uliczną latarnię. Pojawiały się również przesady związane z psem - pociągnięcie jego ucha ma przynieść szczęście, dotknięcie ogona zwiastować wielką miłość, a melonika - powodzenie na egzaminach. Pomnik ten odsłonięty został w 2005 roku w 86. rocznicę urodzin popularnego rysownika Zbigniewa Lengrena związanego z Toruniem, który to stworzył Filusia i jego pana Filutka, znanego z pasków komiksowych publikowanych w „Przekroju”.

2. **Osiótek** - pomnik odsłonięty w 2007 roku, na pamiątkę pręgierza w kształcie osiołka, który niegdyś stał w centrum Torunia, do końca XVIII wieku. Dzisiejszy osiołek stoi przy Rynku Staromiejskim, u zbiegu z ulicą Żeglarską, naprzeciwko pomnika Mikołaja Kopernika. W dawnych czasach pręgierz był formą karania mieszkańców za różne przewinienia. Na drewnianym osiołku, na którego grzbiecie znajdowała się blacha, sadzano złoczyńców oraz niesfornych strażników miejskich, którym dodatkowo obciążano nogi ciężarkami.

3. **Toruński smok** - znajduje się na rogu ulic Szerokiej i Podmurnej - nad odkrytą częścią Strugi Toruńskiej. Figurkę wykonał toruński artysta **Dariusz Przewięźlikowski**. Podobno w 1746 roku prawdziwy smok pojawił się na Przedzamczu dwukrotnie. Relacja z tego wydarzenia została spisana w kancelarii miejskiej. Świadkowie twierdzą, że ujrzeli potwora, mającego długość 3,5 łokcia (około 2 metrów), cztery łapy zrośnięte błonami, tułów i głowę ciemnoszare, a ogon jasnobrązowy. Jak wynika z opowieści ludzi - zwierzę odwiedziło miasto jeszcze kilka razy.

4. **Piernikarka** - stoi na skrzyżowaniu ulic Królowej Jadwigi i Małe Garbary. Historia głosi, że kobieta przechadzając się toruńskimi ulicami w celu sprzedaży swoich pierników, napotkała staruszkę. Zaproponował jej posmakowanie swoich wyrobów. Użył do swoich pierników nieznaną przyprawę. Piernikarka posmakowała wypieków starca i poczuła ogromne rozczarowanie. Legenda głosi, że ta przyprawa w połączeniu z negatywnymi emocjami, powoduje zmianę koloru skóry na zielony. Wiadomo, już dlatego nasza Piernikarka jest cała zielona.

5. **Toruńska Przekupka** - z wagą, gęsią i koszykiem pełnym jaj oraz zasobną sakwą, siedzi na jednej z ław na Rynku Nowomiejskim. Pomnik z brązu odsłonięto w 2011 roku. Przekupka siedzi na ławeczce i spogląda z zadziornym wyrazem twarzy, w stronę Gospody pod Modrym Fartuchem. Ta atrakcja artystyczna nawiązuje do targów, które dawniej odbywały się na Rynku Nowomiejskim. Można pogłaskać kobietę na szczęście. Twórcami tej rzeźby są Aneta i Maciej Jagodzińscy-Jagenmeer.

6. **Flisak i żaby** - na Rynku Staromiejskim stoi fontanna zwana Flisakiem. Figurka pochodząca z 1914 roku, odlana z brązu, przedstawia flisaka i zasłuchane w jego grę żabki. Legenda głosi, że średniowieczny Toruń nawiedziła dokuczliwa plaga żab. Burmistrz wraz z radą miejską wydali zarządzenie wzywające mieszczan do walki z żabami na każdym kroku. Ogłoszono, że jeśli znajdzie się śmiałek, który uwolni miasto od dokuczliwych żab, dostanie solidną zapłatę i rękę pięknej córki burmistrza. Tymczasem w Burmistrzance od dawna zakochany był młody flisak. Wyszedł więc na Rynek Staromiejski grając na swych skrzypcach piękne melodie. Żaby powychodziły ze swych kryjówek i zaczęły gromadzić się wokół Flisaka. Powoli ruszył w kierunku przedmieścia Mokre, gdzie znajdowały się bagna do których żaby się rozeszły. Wkrótce odbył się ślub Flisaka i Burmistrzanki, który trwał siedem dni i nocy. Flisak i jego żona żyli długo i szczęśliwie.

(J.K.)

Z notatnika przyrodnika

Czy wiesz...

Zdarzają się chwile, dni, gdy na toruńskich ulicach goszczą dzikie zwierzęta. Toruńskie ulice i osiedla odwiedzały już chociażby: łosie, norki, lisy, sarny, węże, nietoperze, pająki, a nawet legwan!

Pomiędzy blokami osiedla Na Skarpie mieszkają całe rodziny jeży.

Na kominie PGE Toruń mieszka para sokołów wędrownych: Katarzynka i Piernik.

Zwierzęta w mieście

W miastach tuż pod naszym nosem tętni życiem świat równoległy, zamieszkany nie tylko przez karaluchy, szczury i gołębie, ale też przez lisy, dziki, norki, jeże.

Co przyciąga zwierzęta do miast?

- * Do miast zwierzęta te ściąga dostępność pokarmu. Wyrzucane przez ludzi śmieci i niezabezpieczone śmietniki to pierwszorzędną stołówka. I choć dostępny w niej pokarm jest niskiej jakości, pozwala przeżyć w mieście łatwiej niż poza nim.
- * Zwierzęta ciągną do miast dlatego, że łatwiej tam o kryjówki i miejsca lęgowe. *"W terenie dzikim liczebność ptaków często ogranicza nie tyle dostępność pokarmu, co miejsce, gdzie można zbudować gniazdo - ukryte i zabezpieczone przed drapieżnikami. W miastach takich miejsc nie brakuje - szczelin w murach, załomów, zakrzaczeń. Dlatego ptaki mogą tu żyć w znacznie większych zagęszczeniach, niż na terenach niezurbanizowanych"* - zaznacza Krzysztof Dudek.
- * W przypadku mniejszych zwierząt ważny jest też fakt, że w miastach łatwiej jest odchowować młode, bo mniejsza jest tam liczba drapieżników.

Czy sąsiedztwo dzikich zwierząt może być dla ludzi niebezpieczne?

Niebezpieczne mogą być dziki, które wychodząc do miast dużymi grupami mogą powodować wypadki komunikacyjne, atakować.

Lisy, nietoperze albo inne ssaki mogą przenosić wściekliznę, ale w rzeczywistości jest to zjawisko rzadkie. Choroba ta jest co prawda obecna w środowisku naturalnym, ale do narażenia człowieka dochodzi niezmiernie rzadko.

Są też plusy!

Tymczasem obecność zwierząt w miastach bywa dla nas zbawienna - piszą naukowcy. Ptaki (np. jerzyki, jaskółki) czy nietoperze zjadają miliony dokuczliwych much, komarów i meszek.

Pozytywna może być nawet obecność gołębi, gatunku uznawanego w miastach za kontrowersyjny. Część naukowców zwraca uwagę, że gołębie wyjadają zostawiane przez ludzi resztki, np. w pobliżu ogródków restauracyjnych. Gdyby gołębi zabrakło, ich miejsce szybko zajęłyby szczury.

Za: zielonyogrodek.pl

Rezerwat w środku miasta

Kępa Bazarowa, bo o niej mowa, to wyspa między Wisłą a jej południową odnogą. Leży dokładnie naprzeciwko historycznego centrum Torunia, czyli średniowiecznego zespołu miejskiego. Spacerując Bulwarem Filadelfijskim można zobaczyć po drugiej stronie Wisły zielony brzeg porośnięty lasem. Jest to las łęgowy wierzbowo-topolowy, który jest systematycznie zalewany przez wody rzeki. Rezerwat istnieje od 1987 roku.

Na terenie rezerwatu można spotkać: żmiję zygzakowatą, traszkę, ropuchę szarą, żaby trawne, moczarowe i wodne. Żyją tam też dzięcioły (średni i zielony), jastrzębie, puszczyki, nurogęsi i strumieniówki.

Swoją nazwę Kępa Bazarowa zawdzięcza najprawdopodobniej zatrzymującym się i handlującym na niej kupcom średniowiecznym. Była nazywana także „Małpim Gajem” , gdyż w XVI i XVII wieku osiedlały się tu wypędzone z miasta nierządnicze. W tamtych czasach wyspa była gęsto zabudowana, a zamieszkiwali ją partacze – rzemieślnicy, wykonujący swój zawód nielegalnie, poza cechami rzemieślniczymi.

Rezerwat Kępa Bazarowa jest jedną z atrakcji Torunia.

Katarzyna Siuda

Wszystko się kręci ... wokół Kopernika

Najśłynniejszy obywatel naszego miasta – Mikołaj Kopernik – przyszedł na świat 19 lutego 1473 roku w kamienicy przy ulicy Świętej Anny. Obecnie, na jego cześć, ulica nosi nazwę Kopernika.

W jego rodzinnym domu mieści się oddział Muzeum Okręgowego. Wyposażone jest ono w interaktywne wystawy. Oznacza to, że wiele rzeczy można dotykać.

W muzeum dowiemy się, gdzie Mikołaj studiował oraz, że zdobywał wiedzę głównie z: matematyki, medycyny, ekonomii, wojskowości, astronomii. Uzyskał doktorat z prawa kanonicznego. Najbardziej zażył z napisania epokowego dla ludzkości dzieła pt.: „*De revolutionibus orbium coelestium*”, co w języku polskim oznacza „O obrotach ciał niebieskich”. Książka ta godziła w ustalone poglądy na budowę świata. Uznano ją za sprzeczną z Biblią! Ludzie nie chcieli nawet słyszeć o fakcie, że Ziemia, na której mieszkają, jest w ciągłym ruchu i nieustannie wiruje!

Po śmierci M. Kopernika ludzkość bardzo interesowała się astronomią. Dziś wchodząc do Domu Mikołaja Kopernika przeczytamy hasło: „Wstrzymał Słońce, ruszył Ziemię, polskie wydało go plemię”.

Obecnie w Toruniu imię wielkiego astronoma rozśławia m.in.:

uniwersytet (UMK)

fabryka słodczy (M.S.)

Rozwiązanie testu „Gwara toruńska”:

1) byksa - puszka, 2) rukzak - plecak, 3) Gwiazdor - św. Mikołaj, 4) sznek z glancem - okrągła drożdżówka z lukrem, 5) fyrtel - dzielnica, 6) laczki - papcie, klapki, 7) lufcik - małe okienko, 8) lofrować - łażyć, wałęsać się, 9) zakietować - zamknąć, 10) ryrać - słuchać głośno radia lub telewizji

Toruń – Miastem Sportu 2019

4 grudnia 2018 roku w brukselskiej siedzibie Parlamentu Europejskiego odbyła się gala, na której Toruń uzyskał zaszczytny tytuł - „Europejskie Miasto Sportu 2019”.

Co mogło skłonić organizatorów konkursu, że spośród kilkuset europejskich miast i metropolii, wybrali właśnie nasze miasto? Tego do końca nigdy się nie dowiemy, jednak przypuszczać można, że jednym z atutów „miasta aniołów” jest mnogość i różnorodność uprawianych przez torunian dyscyplin sportowych. Przy tej okazji chciałbym przedstawić naszym czytelnikom najważniejsze kluby sportowe Torunia i uprawiane w nich dyscypliny.

Kolejność wymienionych poniżej klubów nie jest przypadkowa. Przy jej ustalaniu brałem pod uwagę prezentowany poziom sportowy, uzyskane wyniki w minionych sezonach oraz popularność danej dyscypliny wśród kibiców.

1. Polski Cukier Toruń (Twarde Pierniki) – koszykówka mężczyzn – drużyna z roku na rok osiąga coraz lepsze wyniki , w minionym sezonie wywalczyła wicemistrzostwo Polski, w poprzednim brązowe medale Mistrzostw Polski oraz zdobyła Puchar Polski. Drużyna rozgrywa mecze, w nowoczesnej Arenie Toruń przy ulicy Bema, cieszą się one dużą popularnością wśród kibiców.

2. Katarzynki Toruń (Energia) – koszykówka kobiet – drużyna w dwóch

ostatnich sezonach docierała do ćwierćfinału mistrzostw Polski, mecze również rozgrywa w Arenie Toruń.

3. Get Well Toruń – żużel – niestety, w tym sezonie drużyna spadła do I ligi, za rok zawodnicy i działacze zapowiadają powrót do elity, czyli Ekstraligi. Drużyna rozgrywa swe mecze na pięknej i nowoczesnej Motoarenie Toruń. Pomimo wielu porażek drużyna ma liczne grono wiernych kibiców.

4. Elana Toruń – piłka nożna mężczyzn – drużyna występuje na poziomie II ligi, w poprzednim sezonie zdobyła 4 miejsce, co nie wystarczyło na zdobycie upragnionego awansu do I ligi. W obecnych rozgrywkach zespół przeżywa huśtawkę nastrojów, raz wygrywając, to znów ponosząc porażki.

5. Pomorzanie Toruń – hokej na trawie – drużyna od wielu lat gra w najwyższej klasie rozgrywkowej w Polsce, zdobywając wiele medali Mistrzostw Polski. W ubiegłym sezonie popularny „Pomorek” zdobył wicemistrzostwo Polski.

6. KH Energa Toruń – drużyna hokeja na lodzie, grająca od 2 sezonów w I

lidze. Obecnie torunianie zajmują 5 miejsce w tabeli. Swe mecze hokeiści rozgrywają w obecności wielu sympatyków tej dyscypliny.

7. Football Club Toruń – futsal mężczyzn – drużyna od lat zdobywa medale Mistrzostw Polski, występuje w najwyższej klasie rozgrywkowej, jest aktualnym wicemistrzem Polski.

8. Energa-Manekin Toruń – tenis stołowy mężczyzn (I liga) i kobiet (II liga).

Warto jeszcze wspomnieć o stowarzyszeniach i związkach sportowych, o klubach młodzieżowych, uczniowskich i międzyszkolnych w których uprawia się wiele dyscyplin sportu, na przykład:

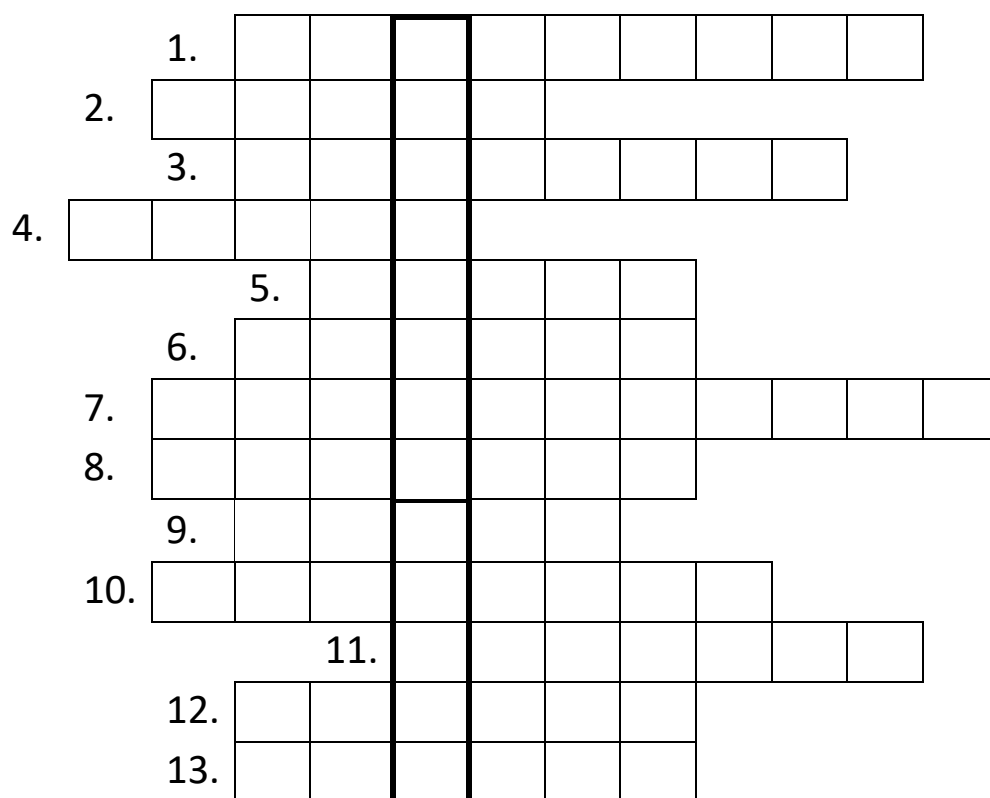
- UKS „Bielawy” (szermierka)
- UKS „Ósemka” (pływanie)
- UKS „OPP” (szachy)
- UKS Copernicus (kolarstwo)

Czy Toruń zasłużył na tytuł Miasta Sportu 2019? Na to pytanie każdy musi sobie sam odpowiedzieć. Ja uważam, że tak.

Piotr Jettka

Rusz głową!

Podpisane rozwiązania proszę oddawać w bibliotece do 22.11.2019!

1. Obecnie największe osiedle Torunia (znajduje się tu nasza szkoła)
2. Przepływa przez Toruń
3. Był nim kiedyś osiołek na Rynku Staromiejskim
4. Pochodzący z Torunia znany podróżnik, ma swoje muzeum przy ulicy Franciszkańskiej
5. Uroczy piesek profesora Filutka
6. Okazały budynek gotycki na środku Rynku Staromiejskiego
7. Można tam zobaczyć pokazy astronomiczne odtwarzające wygląd nieba
8. Elżbieta - torunianka, generał
9. Toruński klub piłkarski
10. Słodkie przysmaki z Torunia
11. Imię naszego sławnego astronoma
12. Stoi na Rynku Staromiejskim, otoczony żabami
13. Toruński klub żużlowy